

საერთაშორისო ფინანსური კრიზისების მიზეზების შესახებ

თინათინ გუგეშაშვილი,
ნანა ბენიძე,
ჯამბულ ბინაძე

ე.ა.დ. ანსუ, ბიზნესის ადმინისტრირების
ასოცირებული პროფესორები

რეზიუმე

საერთაშორისო ფინანსების განვითარებაში მნიშვნელოვან როლს თამაშობს გლობალიზაციის პროცესები. გლობალიზაციის რეზულტატია სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების უთანაბრობა, რაც გლობალურ პროცესში აქტიურ ჩართვას უშლის ხელს, ასევე გლობალიზაციის შედეგად ძალაუფლების გადანაწილება გავლენას ახდენს სახელმწიფო სექტორის პრიორიტეტებზე; გლობალიზაციის ნამყვანი მოთამაშეები არიან ტრანსნაციონალური კომპანიები და ტრანსნაციონალური ბანკები, რომელთა ფილიალები განლაგებულია საზღვარგარეთ, ისინი შექმნილია უცხოური პირდაპირი ინვესტიციებით. ტნკ და მსოფლიო ფინანსური ბაზრები ახდენენ მზარდ ზენოლას სახელმწიფოებზე, რაც ცვლის ძალთა თანაფარდობას სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის. ხოლო საინფორმაციო რევოლუციამ მოიტანა დროითი და სივრცითი ზენოლა. კრიზისების შედეგად საერთაშორისო ფინანსური რისკების მასშტაბმა შეიძლება გამოიწვიოს ნაციონალური, რეგიონული და გლობალური ზიანი, რაც არღვევს მსოფლიო ფინანსურ ნესრიგს. შესაძლებელია საქმე მივიდეს სავალუტო სისტემის ცვლილებამდეც კი. კრიზისის გამოვლენის წინაპირობებიც სხვადასხვაგვარია, მაგრამ ყოველ მათგანს აქვს ობიექტური პირობები. კრიზისულ მოვლენის ძირითადი სიგნალია მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების გაუარესება. ქვეყნის დონეზე ინდიკატორებად გვევლინება საბიუჯეტო დეფიციტი, საგადასახდელო ბალანსის რო-

მელიმე ნაწილის უარყოფითი სალო, ქვეყნის საერთაშორისო რეზერვების შემცირება. კრიზისული სიტუაციების მინიმიზაციისათვის აუცილებელია მაკროეკონომიკური პოლიტიკის გადახედვა, ცენტრალიზებული მექანიზმით, კერძოდ, G7 ჩარჩოურთიერთობების ფარგლებში. მსოფლიო სავალუტო ფონდს თუ სურს დარჩეს ისევ ძლიერ მნიშვნელოვან ინსტიტუციად, მან უნდა მოახდინოს უფრო სწრაფი და ადექვატური რეაქციები სავალუტო-საფინანსო სფეროში.

საკვანძო სიტყვები: გლობალიზაცია, საერთაშორისო, ბანკები, ფინანსები, ვალუტა, ტნკ, ტნბ, კრედიტი, რისკები.

შესავალი

მე-20 საუკუნის ბოლომდე გლობალიზაციის პროცესები ინოდებოდა როგორც საერთაშორისო ეკონომიკური ინტეგრაცია, რომელმაც მიიღო გლობალიზაციის ხასიათი საზღვარგარეთული ინვესტიციების ლიბერალიზაციის რეჟიმების, ფინანსური ბაზრების, საერთაშორისო კაპიტალის გადინებასთან კავშირში. ეკონომიკური გლობალიზაცია გახდა მამოძრავებელი ძალა, რამდენადაც სწორედ იგი ეხმარება წარმოებას და სხვდასხვა ქვეყნების ბაზრებს საქონლისა და მომსახურების ვაჭრობით კაპიტალის და ინფორმაციის მოძრაობის ურთიერთგადაჯახებული საერთაშორისო ტრანსნაციონალური კომპანიების ქონებრივ მართვაში.

მეორე მსოფლიო ომის ბოლოს შეიქმნა წამყვანი საერთაშორისო სავალუტო-საფინანსო ინსტიტუტები, რომლებმაც ძირეული გავლენა მოახდინა საერთაშორისო ფინანსურ სისტემაზე. ამ ინსტიტუტების წარმოშობა გლობალიზაციის პროცესების შედეგია, რამდენადაც სავალუტო და ეკონომიკურ სფეროებში გლობალიზაციას მოაქვს ფინანსური ხარჯების ეკონომია ტრანზაქციური დანახარჯების და სავალუტო რისკების სფეროში. მაგრამ, მას თან ახლავს ახალი პრობლემები-ცალკეული ეროვნული ეკონომიკები იმდენად მჭიდროდ უკავშირდება ერთმანეთს სავალუტო-ფინანსური ურთიერთობებით, რომ პრაქტი-

კულად თითოეული ექვემდებარება საერთაშორისო სისტემური კრიზისის რისკს.

საერთაშორისო ეკონომიკური ინტეგრაციული პროცესები დაჩქარდა გასული საუკუნის სამოციანი წლებისა და სამოცდაათიანი წლების დასაწყისში, როცა განვითარებული ქვეყნების უმრავლესობაში შეინიშნებოდა ეკონომიკური ზრდის შენელება, რაც ითხოვდა კომპანიებისგან ხარჯების რადიკალურ შემცირებას. კომპანიებმა, რომლებიც ცდილობდნენ შეენარჩუნებინათ არსებული მოგების დონე დაიწყეს ახალი ექსპანსიური განვითარების სტრატეგიები ტრანსმოსაზღვრე დონეზე.

ძირითადი ტემსტი

როგორც ვიცით, გლობალიზაციის ნამყვანი მოთამაშეები არიან ტრანსნაციონალური კომპანიები(ტნკ) და ტრანსნაციონალური ბანკები(ტნბ), რომელთა ფილიალები განლაგებულია საზღვარგარეთ, ისინი შექმნილია უცხოური პირდაპირი ინვესტიციებით.

ტნკ შექმნა და ფუნქციონირება, გლობალური ფინანსური ბაზრების განვითარება და ეკონომიკური გლობალიზაცია შესაძლებელი გახდა მსოფლიო ეკონომიკის უახლესი ტენდენციების გამო: ინფორმაციული ტექნოლოგიების პროგრესი და საქონლისა და კაპიტალის მსოფლიო და ნაციონალური ბაზრების დერეგულირებით.

გასული საუკუნის 70-იანი წლების ბოლოდან, გლობალიზაციის დაჩქარება გამოწვეული იყო საქონლისა და მომსახურების, ხოლო შემდგომ ფინანსური ნაკადების რეგულირების ცვლილებებით. მნიშვნელოვანი გავლენა ამაზე მოახდინა ეროვნულ ბაზრებზე კაპიტალის ნაკადების დერეგულაციამ – სოციალური სახელმწიფოდან ლიბერალურზე გადასვლამ, ღია ბაზრებით და უცხოური ინვესტიციებისათვის უფრო მიმზიდველი გარემოთი. ამასთანავე, რეალური აქტივების მოძრაობაზე ბარიერების თანდათანობითი მოხსნა ჩამორჩა ფინანსური აქტივების მოძრაობის ლიბერალიზაციას.

ლიბერალურ პოლიტიკაზე გადასვლა გახდა გასული საუკუნის 70-იანი წლების რეცესიაზე შედეგი, რამაც გამოიწვია ბიუჯეტების დეფიციტი და უმუშევრობის ზრდა. გლობალიზაციის რეზულტატია სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების უთანაბრობა, რაც გლობალურ პროცესში აქტიურ ჩართვაში უშლის ხელს, ასევე გლობალიზაციის შედეგად ძალაუფლების გადანაწილება გავლენას ახდენს სახელმწიფო სექტორის პრიორიტეტებზე; ტნკ და მსოფლიო ფინანსური ბაზრები ახდენენ მზარდ ზეწოლას სახელმწიფოებზე, რაც ცვლის ძალთა თანაფარდობას სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის.

სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის ზოგიერთი ქვეყნების ჯგუფების სავალუტო და საბანკო კრიზისებმა გასული საუკუნის 90-იანი წლების ბოლოს მოიტანა სხვა კონტინენტებზე განვითარებული ქვეყნების სტაბილურობის საფრთხე. ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკურმა ცვლილებებმა მოიცვა არა მარტო ეს ქვეყნები, არამედ საერთაშორისო ეკონომიკური სივრცეც.

ზოგადად, ეკონომიკურ და ფინანსური კრიზისების ფუნდამენტურ მიზეზად გვევლინება ფულადი სფერო. მე-20 საუკუნის განმავლობაში ოქროს დემონეტოზაციამ მოიტანა პირობითი საკრედიტო ფულის ბატონობა, მათ შორის, საერთაშორისო ვალუტებისა, რომლებიც ემიტირდება საკრედიტო ოპერაციებით. აშშ დოლარის მასის ყოვლისმომცველმა ემისიამ მოიტანა საფონდო ბაზრებზე „ბუმტუკების“ წარმოქმნა, ეკონომიკების ჭარბი დაკრედიტება და საბოლოოდ ჭარბი მოხმარების კრიზისი. კრიზისების ყველა სხვა მიზეზებს არა აქვთ ფუნდამენტური ხასიათი და ხშირად წარმოადგენენ აღნიშნული ფუნდამენტური მიზეზების შედეგებს, ანუ წარმოადგენენ მეორე რიგის მიზეზებს.

კრიზისების შედეგად საერთაშორისო ფინანსურმა რისკებმა შეიძლება გამოიწვიოს ნაციონალური, რეგიონული და გლობალური ზიანი, რაც არღვევს მსოფლიო ფინანსურ წესრიგს. შესაძლებელია საქმე მივიდეს სავალუტო სისტემის ცვლილ-

ბამდეც კი. მეორე მხრივ, სწორედ კრიზისები (ან კრიზისული მოვლენები) ხშირად ხდებიან პროგრესის მამოძრავებელი, ამის გამო, მუშავდება ანტიკრიზისული ზომები, რომლებსაც მინიმუმამდე დაყავთ კრიზისის შედეგები. ნებისმიერ შემთხვევაში ხდება გაანალიზება, სავალუტო-ფინანსური სფერო რეფორმირდება, საერთაშორისო და მსოფლიო არქიტექტურა ფინანსებში განიცდიან ტრანსფორმაციას.

საერთაშორისო ფინანსების დინამიკის მასშტაბური რღვევები თავისი ბუნებით სხვადასხვაა. მათი სახესხვაობა სავალუტო სისტემის მსოფლიო კრიზისი, სავალუტო კრიზისი, ასევე კრიზისები ფინანსურ ბაზრებზე – უპირველესად სავალუტო, საფონდო და საკრედიტო, რაც ართულებს საერთაშორისო ფინანსების როლის შესრულებას, ასევე საბირჟო და „საგადასახდლო ბალანსის კრიზისი“. როცა ფიქსირდება რომელიმე ფინანსური აქტივის შემცირება, ფინანსური ინსტიტუტების ან სახელმწიფოს მხრიდან, ამან შეიძლება მიგვიყვანოს მასიურ ბანკროტობამდე და ვალდებულებების შეუსრულებლობამდე – როგორც სახელმწიფო, ასევე ფინანსური ინსტიტუტების, კორპორაციების და ფიზიკური პირებისა.

კრიზისის გამოვლენის წინაპირობებიც სხვადასხვაგვარია, მაგრამ ყოველ მათგანს აქვს ობიექტური პირობები. უკანასკნელ პერიოდში უცხოურ ეკონომიკურ ლიტერატურაში აქტიურად საუბრობენ კრიზისების სუბიექტურ მიზეზებზე და წინაპირობებზე. კრიზისულ მოვლენის ძირითადი სიგნალია მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების გაუარესება. ქვეყნის დონეზე ინდიკატორებად გვევლინება საბიუჯეტო დეფიციტი, საგადასახდლო ბალანსის რომელიმე ნაწილის უარყოფითი სალდო, ქვეყნის საერთაშორისო რეზერვების შემცირება.

და, რა თქმა უნდა, კრიზისების (განსაკუთრებით მსოფლიო ფინანსურ ბაზრებზე), უმთავრეს მიზეზად გვევლინება ყოვლისმომცველი სპეკულაციები. ბაზრის რომელიმე სეგმენტის ხელოვნურად გამოწვეული გადახურებას მიყვავართ „ბუშტუკების“ წარმოქმნამდე, მაშინ ხომ აქტივის ფასები იზრდება და

ამ ტენდენციის გამოყენებას ცდილობს ინვესტორთა დიდი რაოდენობა. ხოლო თანამდეროვე ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენება იძლევა შესაძლებლობას რისკები გადანაწილდეს სხვადასხვა რთული წარმოებული ინსტრუმენტებით (მეორე, მესამე ხარისხის), რასაც მოაქვს დიდი სპეკულაციური მოგება. ხოლო „ბუშტუკების გასკდომა“ ინვესტორს მსხვილმასშტაბიან დაწარგებს.

გლობალურ ეკონომიკაში კრიზისებიც „გლობალურდება“. თანამდეროვე ბაზრები იცვლიან სახეს და მინიმუმამდე კი არ დაყავთ, არამედ გადანაწილებენ რისკებს. კრიზისულ სიტუაციებში ხდება სხვადასხვა რისკების ერთმანეთზე გავლენა, რაც ჩვეულებრივი მდგომარეობისაგან განსხვავდება. ამგვარად, კრიზისის დროს სახსრების მიწოდება მცირდება, ხოლო საპროცენტო განაკვეთი კრედიტებზე იზრდება, რაც ინვესტორს ფონდო ბაზარზე ვარდნას და დაფინანსების ფასის ზრდას. თუ „სპეციალიზებული“ კრიზისების დროს გასული საუკუნის 90-იან წლებში სახელმწიფოები კარგავდნენ წლიურად მშპ 15%-ს, თანამდეროვე კრიზისებმა მოიტანა საგადასახდელო ბალანსების 2%-იანი და სახელმწიფო ვალის ზრდა, რასაც თეორიულად ჭირდება საშუალოდ აღსადგენად 5-6 წელი.

გლობალურ ეკონომიკაში დიდია ინფიცირების რისკი, ანუ კრიზისული სიტუაციების ქვეყნიდან ქვეყანაში გადატანა, შემდეგი ძირითადი არხებით: ინსტიტუციური ინვესტორების პირდაპირი კავშირები; ტრანსმოსაზღვრე ოპერაციებით, საერთაშორისო ფინანსებში მონაწილეების „ჯოგური“ ქცევით და მასთან დაკავშირებული ინფორმაციის ასიმეტრიულობით.

2008 წლის ფინანსური მოვლენების შემდეგ მსოფლიო ფინანსურ ბაზრებზე დამკვიდრდა ახალი ფენომენი – ფინანსური ინოვაციები, რომლებიც მოწოდებულია მინიმუმამდე დაიყვანოს ფინანსური რისკები და გაამაგროს მსოფლიო ფინანსური არქიტექტურა. ბანკები, საკრედიტო რისკების მინიმიზებისათვის ასუფთავებენ თავიანთ ბალანსებს, ამცირებენ მაღალრისკიან კრედიტებს. შემდეგ, საინვესტიციო ბანკები ახდენენ ასეთი მა-

ღალრისკიანი კრედიტების „დაცვას“, აჯგუფებენ მათ პაკეტებად, რომლებიც გვევლინებიან სავალო ფასიანი ქაღალდების საბაზისო აქტივებად, რომლებიც თავისუფალ მიმოქცევაშია ფინანსურ ბაზრებზე. ამ ქაღალდებს ყიდულობენ სხვადასხვა ბანკები და ფონდები. აღწერილ პროცესში მნიშვნელოვანია რეიტინგული სააგენტოების როლი, საინვესტიციო ბანკების მიერ ფასიანი ქაღალდების მაღალი რეიტინგის მინიჭების ანგაჟირებულობის გამო, რითაც ინტერესდებიან კონსერვატული ინვესტორები (სადაზღვევო კომპანიები და საპაიო ფონდები). ამგვარად, საკრედიტო რისკები განაწილდნენ და შეიფუთნენ კიდევაც მიმზიდველი რეიტინგებით. თავიდან ეკონომისტები თვლიდნენ, რომ საკრედიტო რისკის გადანაწილება სხვა ინვესტორებზე (ე.ი. ბანკებიდან რისკების წამოღება) სასურველი ტენდენცია იყო. მაგრამ, ეს ასე არ მოხდა. ბოლო დროინდელი გლობალური, ფინანსურ-ეკონომიკური კრიზისის მთავარი მიზეზი გახდა სუბსტანდარტული იპოთეკის ამერიკული ბაზარი. მსესხებლის ნაწილის გადახდისუუნარობამ და უძრავ ქონებაზე ფასების ვარდნამ მოიტანა სექურიტიზებული სავალუტო ვალდებულების ღირებულების შემცირება და ბევრი წამყვანი ბანკი დაზარალდა და გაკოტრდა კიდევ სხვადასხვა ქვეყანაში და კონტინენტზეც.

2016 წლის დასაწყისში მსოფლიო ფინანსურ ბაზარზე შეიმჩნეოდა არასტაბილურობა, განსაკუთრებით საფონდო სეგმენტში და წამყვანი ბანკების ვარაუდით საფონდო „ჩავარდნის“ რისკი მაღალი იყო. ზოგიერთი ეკონომისტის მოსაზრებით, ამერიკის ეკონომიკა დგას რეცესიის წინაშე, რამდენადაც უძრავი ქონების ბაზარი – ამერიკის ეკონომიკის ზრდის მთავარი მამოძრავებელი – მცირდება. მაგრამ, არსებული სიტუაციის მიზეზები სისტემური ხასიათისაა. გლობალური კრიზისების სიღრმისეული მიზეზია – აღწარმოებითი პროცესების დეფორმაცია, რასაც მივყავართ ჭარბ მოთხოვნასთან (კონსიუმერიზმთან). შედეგად მსოფლიო ეკონომიკური ზრდის ტემპები მცირდება: 2001-2007 წლებში მათ შეადგინეს 5%, 2015 წელს კი – 3%.

მსოფლიო ეკონომიკაში იგრძნობა ფინანსურ სექტორში შეცდომები, მსოფლიო სასაქონლო ფასების არასტაბილურობა ქმნის პრობლემებს არა მარტო ბანკებისთვის, არამედ ჩვეულებრივ მოკვდავებისთვისაც. მათი გადაწყვეტა შესაძლებელია, მხოლოდ კომპლექსურ მიდგომებში, რადგანაც მისი მთავარი მიზეზია – გლობალური დისბალანსი. მაგალითად, აშშ დრამატულად შემცირდა დანაზოგები. აშშ სავაჭრო ბალანსის უარყოფითი სალდო გამოწვეულია ჩინეთის დადებითი სალდოთი და სხვა განვითარებადი ეკონომიკებით. მაგ., ჩინეთის დადებითი სალდო გაიზარდა 3%-დან 7%-მდე, ხოლო 2005 წ. – 9%-ით და გადააჭარბა 11%-ს 2007 წელს. გამოდის, რომ ამერიკელი მომხმარებელი სარგებლობდნენ ბაზრების ღიაობით და ჩინური იაფი საქონლით, ხოლო დანარჩენი სამყარო – პირიქით, ამერიკელი მომხმარებლების მომატებული მოთხოვნით თავიანთ საქონელზე, რაც უწყობს ხელს ექსპორტის წარმოებას და სამუშაო ადგილების შექმნას მთელს მსოფლიოში. აშშ ბაზრის ღიაობისა და კაპიტალსა და საქონელზე ხელმისაწვდომობის გამო შეეძლოთ დაეფინანსებინათ უარყოფითი სალდო და დაეჭირათ ინფლაციის დაბალი დონე. მაგრამ ქვეყნების მეორე მხარეს სურდათ თავიანთი კონკურენტუნარიანობის შენარჩუნება, ბევრი მათგანი ცდილობდა შეენარჩუნებინა შემცირებული სავალუტო კურსი დოლართან მიმართებაში, რაც აძლევდა მათ სავაჭრო ბალანსის დადებითი სალდოს მაქსიმიზაციის შესაძლებლობას, ასევე მოეხდინათ ინტერვენციები ეროვნულ სავალუტო ბაზრებზე და დაეგროვებინათ საერთაშორისო რეზერვები, რაც არ იძლევა საბოლოო შედეგს და ვერ აღმოფხვრის დისბალანსს. და ეს არ არის გლობალური უთანაბრობის ერთადერთი მიზეზი.

საბანკო სექტორმა დაუშვა გარკვეული პოლიტიკური და ეკონომიკური შეცდომები. ამ გაუგებრობის მიზეზია იაფი ფულის პოლიტიკა, რომელსაც ატარებს მსოფლიო წამყვანი ქვეყნების ბევრი ცენტრალური ბანკი. ბანკების შეცდომა ვლინდება არა მხოლოდ კრედიტების მიწოდებაში საიმედო პარტნიორებზე (ეს რეგულარულად ხდება ყოველ 10-20 წელში ერთხელ).

ამჯერად, ფაქტორებად მოგვევლინა ასეთი სესხების ჩართვა სტრუქტურულ პროდუქტებში და მათი გავრცელება არასაბალანსო ანგარიშებით მთელს მსოფლიოში. ვალების ასეთი სეკურიტიზაცია იპოთეკებიდან და სხვა აქტივებიდან გახდა საბანკო საქმის პარალელური სისტემა, რომელიც თანდათანობით გამოვიდა რეგულატორის კონტროლიდან.

სარეგულაციო ჩარჩოები შემორჩა მხოლოდ საბალანსო ვალეებზე და არა საბალანსო ინსტრუმენტებისათვის. ამგვარად შეიქმნა ბევრი რთული პროდუქტი, მოხდა ბერკეტის ეფექტის შექმნა, საბანკო სექტორმა გამოიყენა ლევერიჯი შეუსაბამო გამჭირვალობით. ბანკირებს მხარს უჭერდა რეიტინგული სააგენტოები, რომლებიც აღნიშნული პროდუქტების უსაფრთხოებაზე საუბრობდნენ, მით უმეტეს, რომ საგანგაშო სიგნალები მაინც ისმოდა.

ეს სიგნალი ისმის დღესაც, 2016-2017 წლებში განაკვეთის შემცირება ცენტრალური ბანკების მიერ მეტყველებს სისტემურ დისბალანსზე, ცენტრალური ბანკები ხდებიან კომერციული ბანკების ჭარბი ლიკვიდობის „მპარკირებლები“.

ზოგიერთი ეკონომისტი არ იზიარებს მიმდინარე მოვლენებს საერთაშორისო ფინანსებში და მსოფლიო ფინანსურ ბაზრებზე კრიზისულად, რამდენადაც საკრედიტო დაწესებულებების მასიური ბანკროტობა არ შეინიშნება. მაგრამ უდავოა, რომ დღევანდელი მოვლენები ცდებიან ჩვეულებრივი მსოფლიო ფინანსური ბაზრის ვოლოტილობას (არასტაბილურობას).

დასკვნა

თანამედროვე პირობებში კრიზისებთან დაკავშირებული პრობლემები უფრო კომპლექსურები გახდნენ; ისინი უკვე აღარ შეიძლება აღვიქვათ, როგორც მიკროპრობლემური რისკების მართვა და კაპიტალიზაციის სიმცირე, უპირველესად, ორი მიზეზის გამო – ბანკების ურთიერთდობის დაკარგვა და ლიკვიდურობის პრობლემა. შედეგად იკვეთება გლობალური უთანაბრობის კომბინაცია, საბანკო საქმიანობის არასწორი

ქმედებები, აგრეთვე, საანგარიშსწორებო-საგადასახდელო რისკების და მსოფლიო ბაზრების ქარბი ლიკვიდობა.

კრიზისული სიტუაციების მინიმზაციისათვის აუცილებელია მაკროეკონომიკური პოლიტიკის გადახედვა, ცენტრალიზებული მექანიზმით, კერძოდ, G7 ჩარჩოურთიერთობების ფარგლებში. მსოფლიო სავალუტო ფონდს თუ სურს დარჩეს ისევ ძლიერ მნიშვნელოვან ინსტიტუციად, მან უნდა მოახდინოს უფრო სწრაფი და ადეკვატური რეაქციები სავალუტო-საფინანსო სფეროში.

FOR SOME ISSUES OF REASONS FOR THE CRISIS OF INTERNATIONAL FINANCE

Tinatin Gugeshashvili,

A.D.E. ATSU. Associate Professor of Business Administration;

Nana Benidze

A.D.E. ATSU. Associate Professor of Business Administration;

Jambul Bitsadze

A.D.E. ATSU. Associate Professor of Business Administration;

RESUME

Globalization processes play an important role in the development of international finance. The globalization outcome is the inequality of socio-economic development that prevents active involvement in the global process, and the distribution of power as a result of globalization, affects the priorities of the state sector; As we know, the leading players of globalization are transnational companies(TNC) and transnational banks(TNB), whose offices are located abroad, they are created by foreign direct investments. The TNC and the World Financial Markets are increasing pressure on states, which alter the balance between the state and the private sector. And the information resolution has brought time and spatial

pressure. The international financial risks will be affected by the crisis, which can lead to national, regional and global damage that violates the global financial order. It may even come to the forefront of the currency system. The prerequisites of the crisis are different, but each of them has the objective conditions, but in recent years the foreign economic literature is actively speaking about the subjective causes and preconditions of the crisis. Furthermore, the main signal of the crisis is deterioration of macroeconomic indicators. The budget deficits, the negative balance of any part of the balance sheet, the reduced international reserves of the country are the indicators on the level of the country. To minimize the crisis situations, it is necessary to revise the macroeconomic policy, with a centralized mechanism, in particular within the framework of G7 Framework. If the World Monetary Fund wants to remain a strong institution, it should make quicker and more adequate reactions in the currency-finance sector.

Key words: Globalization, International, Banks, Finance, Currency, TNC, TNB, Credit, Risks.